

Till Sveriges regering
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Vi som undertecknat det här brevet har länge och på olika sätt verkat för att barn på flykt ska få ett mottagande som främjar deras hälsa, utveckling och sociala anpassning. Genom egen och andras forskning och lång erfarenhet har vi idag gedigen kunskap om hur detta bäst ska ske. Trygghet, kontinuitet, möjlighet till familjeåterförening och till att planera för framtiden är viktiga nyckelord, helt i enlighet med principerna i FN:s konvention om barnets rättigheter.

Genom en rad olyckliga politiska beslut har grunden för detta arbete underminerats. Vi ser nu konsekvenserna av detta när vi möter traumatiserade unga asylsökande med ångest, depression, suicidtankar, psykosomatiska symtom och uppgivenhetssyndrom. Ett grundläggande humanitärt krav är hänsyn till psykisk och fysisk hälsa. Barn och ungdomar är särskilt sårbara i detta avseende.

Barn försvinner från boenden, ofta under oklara omständigheter. Många familjer och ensamkommande gömmer sig och hamnar i social och ekonomisk utsatthet. Barn lämnar sina skolor. Många drar sig för att uppsöka sjukvården av rädsla för att bli upptäckta.

Men inte heller vi har någon fullständig överblick över vad som är på väg att ske, eftersom allt fler barn nu hamnat utanför samhällets radar. Vad som står klart är att en allt större grupp redan utsatta barn nu allvarligt diskrimineras och därmed inte får sina grundläggande mänskliga rättigheter tillgodosedda. Det är inte värdigt en nation som vår.

Vi vill ge tre exempel på hur politiska beslut och därmed förenade administrativa ställningstaganden allvarligt har försämrat situationen för barn:

Den tillfälliga lagen. Lagen om att tillfälligt begränsa möjligheten att få uppehållstillstånd, och som trädde i kraft den 20 juli i år, har skapat stor oro bland många barn och ungdomar. De undantag som lagen medger för barn är långtifrån tillräckliga. Möjligheten till familjeåterförening och till att få permanent uppehållstillstånd försvåras eller omöjliggörs, och därmed berövas barnen två av de viktigaste förutsättningarna för framgångsrik rehabilitering och framtida hälsa. Vi ser nu många exempel på hur oron för framtiden och för familjemedlemmar som barnen kanske aldrig kommer att få återse påverkar barnens hälsa och välbefinnande. Det är en oro som ingen barnpsykiatri i världen kan råda bot på.

Utvisningarna till Afghanistan. Den godtyckliga uppskrivningen av ålder och de därpå följande utvisningarna av ungdomar till Afghanistan har allvarligt försvårat tillvaron för många ensamkommande. Att som nu sker besluta att barn som inte kan styrka sin underårighet ska uppfattas som myndiga ser vi som både oetiskt och som ett brott mot barnets rättigheter, särskilt mot bakgrund av att mer tillförlitlig metodik för medicinsk åldersbedömning ännu inte är i bruk.

Vi vänder oss också emot att barn och unga utvisas till Afghanistan. Många av dem har aldrig bott i Afghanistan - eller har inte varit där sedan de var så små att de saknar minnen därifrån. Enligt samstämmiga uppgifter från både FN-organ och en rad oberoende organisationer, som Svenska Afghanistankommittén (SAK), har säkerhetsläget i landet dramatiskt försämrats. I ett uttalande från UD från november i år sägs: "Risk för att drabbas av terrorhandlingar föreligger i hela Afghanistan och för samtliga personer som vistas i landet". Till det väpnade våldet kommer hög arbetslöshet, ekonomisk misär och en omfattande korruption.

Och de barn som nu får veta att de får vara kvar i Sverige till 18-årsdagen men sedan ska utvisas - hur ska de kunna fokusera på skolarbete och social anpassning?

Utlämnandet av adressuppgifter till gränspolis. Gränspolis i Malmö har begärt att socialtjänsten i flera kommuner ska lämna ut adressuppgifter till familjer som hotas av utvisning. Socialtjänsten har i flera fall gått med på detta. Det har lett till att många familjer känt sig tvingade att lämna sitt boende för att gömma sig. Barnen har fått lämna förskola och skola och går nu miste om skolgång, en dräglig levnadsstandard och kanske också nödvändig sjukvård. Polisen och socialtjänsten stödjer sig här på en paragraf i Utlänningslagen, som ger polisen rätt att begära ut sådana uppgifter. Djupt oroande är också uttalanden från polisens sida om att barn nu kan komma att hämtas i förskola eller skola.

Här finns en konflikt mellan svensk lag och barnkonventionen, som Sverige ratificerat och åtagit sig att följa. I sin senaste granskningsrapport 2015 av hur Sverige lever upp till konventionen uppmanar FN:s barnrättskommitté Sverige att fortsätta arbetet på att anpassa lagstiftningen efter konventionens ande och bokstav. Om en konflikt skulle uppstå mellan en lagparagraf och något som står skrivet i barnkonventionen rekommenderas Sverige, och därmed svenska myndigheter, att alltid ge konventionen företräde.

Vi yrkar på

att lagen om att tillfälligt begränsa möjligheten att få uppehållstillstånd upphävs eller omarbetas med större hänsyn tagen till barnets mänskliga rättigheter

att den godtyckliga uppskrivningen av barns ålder upphör i väntan på att säkrare metoder för medicinsk åldersbedömning finns på plats

att utvisningarna av barn och unga till Afghanistan ställs in tills säkerhetsläget i landet förbättrats och ett tryggt mottagande på plats med uppföljning av vad som sedan händer kan garanteras

att inga barn med uppgivenhetssyndrom utvisas

att utlämnandet av sekretessbelagd information från socialtjänsten, i väntan på en ändring av Utlänningslagen, upphör med hänvisning till att barnkonventionen i sådana situationer bör ges företräde.

att förskola, skola och vårdinrättningar ses som fredade zoner, där polishämtning eller eftersökning av barn och familjer inte får ske om den inte är förenlig med principen om barnets bästa.

Vi lämnar gärna på lämpligt sätt, om regeringen så önskar, mer utförlig information om det underlag i form av vetenskaplig eller annan dokumentation vi har för denna skrivelse. Vi är också beredda att på annat sätt bistå med den kunskap och erfarenhet vi har.

Lund och Stockholm den 14 december 2016

Lars H Gustafsson
Barnläkare
Gråvädersvägen 4 G
222 28 LUND

lars.h.gustafsson@gmail.com

Magnus Kihlbom
Barn- och ungdomspsykiater
Törnrosvägen 20
181 61 LIDINGÖ

kihlbom.magnus@gmail.com

Kontaktpersoner för de som undertecknat brevet

Samtliga 175 undertecknare

Katrin Adrian, barnläkare, Göteborg
Maria Aldén, leg psykolog, Malmö
Torgny Alstad, universitetslektor, övertandläkare, Göteborg
Johan Andersson, leg psykolog, Malmö
Pär Ansved, barnläkare, Stockholm
Ulrika Anzén, socialarbetare, samordnare för Barn i väntan/ Barn i start, Lund
Johan Arvidson, barnläkare, överläkare, Uppsala
Henry Ascher, universitetslektor, specialistläkare, Göteborg
Karima Assell, specialistläkare i barn- och ungdomspsykiatri, Stockholm
Ulf Axberg, docent i klinisk psykologi, leg psykolog, leg psykoterapeut, Skövde
Peter Baeck, barnläkare, habiliteringsläkare, Kalmar
Elisabeth Bakke, kurator, leg psykoterapeut, Stockholm
Bo Balldin, barnläkare, Lund
Mona Balldin, lärare, Lund
Stina Balldin, socionom, doktorand i socialt arbete, Lund
Tryggve Balldin, socionom, handledare, Lund
Daniele Bartolini, distriktssköterska, Örebro
Gertrud Berge, distriktssköterska, Lindesberg
Yonas Berhan, barnläkare, Luleå
Ewa Bernéus Ekenberg, barnläkare, Uppsala
Lotta Beskow, barnpsykiater, Simrishamn
Mikael Billing, leg psykolog, leg psykoterapeut, Stockholm
Margareta Blennow, barnläkare, Stockholm
Nadia Bogazzi, socionom, behandlingsassistent, Malmö
Lena Bolander, distriktssköterska, Huddinge
Leni Boström, leg psykolog, Malmö
Monica Brendler, leg psykoterapeut, Stockholm
Eva Brick, leg psykoterapeut, Stockholm
Tobias Broddéne, församlingspedagog, Lund
Thomas Brune, barnläkare, Vaxholm
Anna Bärtås, barnläkare, överläkare, Växjö
Lina Börjesson, verksamhetsutvecklare, Barn i väntan/ Barn i start, Göteborg
Martina Campart, leg psykolog, PhD i pedagogik, lektor i socialt arbete, Malmö
Anders Castor, barnläkare, Lund
Marianne Cederblad, barnpsykiater, professor em, Lund
Per Christensson, barnpsykiater, överläkare, Trelleborg
Gunnar Dahlbäck, leg sjuksköterska, Lund
Gisela Dahlquist, barnläkare, senior professor, Umeå
Emma Dahlson, leg psykolog, Malmö

Pouran Djampour, doktorand i socialt arbete, Malmö
Anita D’Orazio, asylrådgivare, Stockholm
Hanna Eckerbom Holmberg, kurator, Malmö
Ingrid Eckerman, allmänläkare, Stockholm
Cecilia Ek, skolsköterska, Umeå
Solvig Ekblad, leg psykolog, professor, Nacka
Christina Eklund, leg psykolog, Göteborg
Kristina Elfving, barnläkare, Göteborg
Jessica Eliasson, socionomstudent, volontär på boende för ensamkommande, Malmö
Mats Eliasson, god man, professor i medicin, Luleå
Anna Enström, barnläkare, skolöverläkare, Karlstad
Kathy Falkenstein-Hagander, barnläkare, Malmö
Emma Flemström Heurgren, kurator, Sundsvall
Tommie Forslund, leg psykolog, doktorand i utvecklingspsykologi, Uppsala
Cecilia Fredlund, doktorand och AT-läkare, Linköping
Anneli Fryklund, leg psykolog, Lund
Daniel Gedeberg, ST-läkare, BVC-läkare, immigrationsforskare, Kristianstad
Helena Gedeberg, ST-läkare, BVC-läkare, immigrationsforskare, Kristianstad
Caroline Granhall Axell, barnläkare, Karlshamn
Gunilla Granholm, leg psykolog, Malmö
Sabina Gusic, leg psykolog, Malmö
Britt Gustafsson, adj professor, Stockholm
Lars H Gustafsson, barnläkare, Lund
Peik Gustafsson, barnpsykiater, överläkare, Lund
Per Gustafsson, barnpsykiater, professor, Linköping
Bertil Hagström, allmänläkare, med dr, Horred
Anett Hall, kurator, Malmö
Anna Hall Sillén, leg psykolog, Malmö
Erik Hanberger, leg psykolog, Malmö
Julia Heberling, leg psykolog, Malmö
Helge Hellroth, socionom, Malmö
Helena Hildenwall, ST-läkare i barnmedicin, Stockholm
Anders Hjern, barnläkare, professor, Stockholm
Elisabeth Hultcrantz, professor em, flyktingläkare, Gagnef
Ole Hultmann, leg psykolog, leg psykoterapeut, fil dr i psykologi, Göteborg
Bruno Häggglöf, barnpsykiater, senior professor, Umeå
Julia Jabbour, kurator, Malmö
Lars Jacobsson, psykiater, professor em, Umeå
Elin Jakobsson, leg psykolog, Malmö
Staffan Jansson, barnläkare, senior professor, god man, Karlstad
Fanny Johansson, socionomstudent, volontär på boende för ensamkommande, Malmö
Linn Johansson Erkenfelt, socionom, Barn i väntan/ Barn i start, Lund
Lissela Jonsson, volontär på mottagning för papperslösa, god man, Lidingö
Heikki Jurvanen, familjehemsförälder till 4 ensamkommande barn på flykt, Kristianstad
Marja Jurvanen, barnläkare, överläkare, familjehemsförälder, Kristianstad
Åsa Kastbom, specialistläkare i psykiatri, överläkare BUP, Linköping
Magnus Kihlbom, barnpsykiater, Stockholm
Anna Killick Brandt, familjebehandlare, Malmö
Carin Klefbom, tandhygienist, Stockholm
Ulf Korman, barn- och ungdomspsykiater, överläkare, Ystad
Helena Kornfält Isberg, distriktsläkare, barnhälsovårdsöverläkare, Malmö
Astrid Kronqvist, leg psykolog, Malmö

Carola Kullberg-Lindh, barnläkare, överläkare, Lerum
Marie Köhler, barnläkare, barnhälsovårdsöverläkare, Malmö
Hugo Lagercrantz, barnläkare, professor em, Stockholm
Bengt Lagerkvist, barnläkare, Umeå
Birgitta Lagerkvist, lärare, Saltsjöbaden
Åsa Landberg, leg psykolog, leg psykoterapeut, Stockholm
Louise Laurell, barnläkare, överläkare, Lund
Emily Lebenswerd, leg psykolog, Stockholm
Mats Leijman, barnläkare, Lund
Tor Lindberg, barnläkare, professor em., Örnahusen
Svetlana Lindsjö, leg psykolog, Malmö
Sofia Lindstrand, barnläkare, Norrköping
Liv Lyngå Folsach, barnläkare, Malmö och Roskilde
Lars Malmkvist, leg psykolog, leg psykoterapeut, Lund
Stella Mauree, skolsköterska, Umeå
Lotta Miller, präst, Lund
Staffan Mjönes, barnläkare, Sundsvall
Maria Mossberg, barnläkare, Lund och Malmö
Arne K. Myhre, barnläkare, Trondheim, Norge
Åsa Myrelid, barnläkare, Uppsala
Farid Najafi Nasab, tolk, god man, Malmö
Kerstin Neander, fil dr, socionom, Örebro
Charlotta Nilsson, socionom, socialsekreterare, Malmö
Gunnel Oldbring, socionom, rektor, Lund
Sonia Olivera, kurator, Malmö
Anna Olsson, leg psykolog, Göteborg
Catarina Olsson, kurator, Malmö
Gabriel Otterman, barnläkare, Uppsala
Kristina Palm, barn tandläkare, Gävle
Lisa Palm, kurator, Eslöv
Hanna Persson, leg sjuksköterska, Örebro
Matilda Persson, leg sjuksköterska, Göteborg
Kajsa Pettersson, leg psykolog, Malmö
Anna Pollak, gruppleddare Barn i väntan/ Barn i start, Göteborg
Gisela Priebe, leg psykolog, leg psykoterapeut, universitetslektor, Helsingborg
Sanam Rad, barnpsykiater, Sundsvall
Hanna Radomski Workneh, kurator, Malmö
Helene Rahm, enhetschef Barn i väntan/ Barn i start, Malmö
Björn Ramel, barnpsykiater, Malmö
Nils Rodhe, allmänläkare, Falun
Annette Rosengren, författare och etnolog, Stockholm
Erik Rova, leg psykolog, Umeå
Johanna Rubin, barnläkare, Stockholm
Anna Rydmark Venegas, barnmorska, Stockholm
Anna Sarkadi, barnläkare, professor i socialmedicin, Uppsala
Jihed Sassi, socionom, Stockholm
Kenjiro Sato, leg psykolog, leg psykoterapeut, handledare, Malmö
Hanna Scott, jurist/solicitor, Malmö
Deler Shakely, ST-läkare, volontär på mottagning för papperslösa i Stockholm och Göteborg
Suzan Sharif, gruppleddare Barn i väntan/ Barn i start, Lund
Sven-Arne Silfverdal, barnhälsovårdsöverläkare, skolläkare, Umeå
Anton Sjögren, leg psykolog, Umeå

Anders Sjöstedt, präst, Lund
Anette Sjöstedt, barnläkare, Härnösand och Sundsvall
Soraya Sohrabi, hälsokommunikatör, master i barn- och kvinnohälsa, Stockholm
Heinz Spira, socionom, Stockholm
Helena Stenmark, leg psykolog, Umeå
Carina Strömberg, leg sjuksköterska, Lindesberg
Johan Sundelin, leg psykolog, leg psykoterapeut, Stockholm
Sandra Svensson, kommunikatör, Stockholm
Gunilla Svingby, professor em, Stockholm
Noomi Säfsten, musikterapeut, Stockholm
Maja Söderlund, socionom, Tierp
Bengt Söderström, leg psykolog, Stockholm
Emma Söderman, doktorand i socialt arbete, Lund
Tomas Tedgård, leg psykolog, Malmö
Ulf Tedgård, barnläkare, Lund
Elisabet Tegborg, kurator, Malmö
Karl Thunberg, leg psykolog, Malmö
Urban Tirén, barnläkare, Östersund
Iris Treutiger, barnläkare, Stockholm
Emma Törner, kurator, Malmö
Lisa Törnudd, barnläkare, Norrköping
Lena Ugglå, musikterapeut, Stockholm
Gunilla Weibull, sfi-lärare, Malmö
Eliot Wieslander, generalsekreterare, Stockholm
Matti Wirehag, doktorand i socialt arbete, Göteborg
Ingegerd Wirtberg, docent, leg psykoterapeut, Lund
Anne-Liis von Knorring, professor i barn- och ungdomspsykiatri, Uppsala
Björn Wrangsjö, docent i barn- och ungdomspsykiatri, Stockholm
Yvonne Åkesson, skolkurator, Lund
Klara Öberg, PhD, Göteborgs och Paris
Anna-Lena Öhrling, koordinator flykting & integration, Lund
Kristin Österberg, leg psykolog, leg psykoterapeut, Stockholm